

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce **Prof. Ing. L. S., DrSc.**, zastoupeného JUDr. Jaromírem Kovaříkem, advokátem se sídlem Chlumova 10, 130 85 Praha 3, proti žalovanému **Zeměměřickému a katastrálnímu inspektorátu v Brně**, se sídlem Moravské náměstí 1, 602 00 Brno, proti rozhodnutí ze dne 18. 2. 2005, č. j. O-152/755/2004, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 5. 2007, č. j. 30 Ca 115/2005 - 34, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti

t a k t o :

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně zrušil rozsudkem ze dne 30. 5. 2007 rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2005, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Vysočinu, Katastrálního pracoviště Pelhřimov, ze dne 13. 10. 2004, jímž nebylo vyhověno nesouhlasu žalobce s neprovedením zápisu zástavního práva k nemovitostem evidovaným na listu vlastnictví č. X pro katastrální území M. ve prospěch žalobce.

Kasační stížností se žalovaný domáhal zrušení shora uvedeného rozsudku; současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. K výzvě Nejvyššího správního soudu svoji žádost zdůvodnil tak, že vázanost názorem krajského soudu v dalším řízení s sebou nese vysoké riziko vzniku újmy žalovanému, potažmo i některému z účastníků řízení o opravě chyby v katastrálním operátu. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, sice v § 100 odst. 1 písm. b) umožňuje obnovu správního řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím ex offo v případech, jestliže bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno, pokud toto rozhodnutí může odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování; avšak podle právních názorů na zmíněnou procesní situaci nedopadá (půjde zpravidla o situace, kdy bylo zrušeno či změněno rozhodnutí o předběžné otázce dle § 53 odst. 7 správního řádu). Možnost řešení popsané procesní situace pak nevyplývá ani z jiných ustanovení správního řádu či s. ř. s. Nemožnost nápravy eventuálního nesprávného rozhodnutí a současná odpovědnost za škodu způsobenou případně nezákonným rozhodnutím představuje pro žalovaného riziko nenahraditelné újmy. Žalovaný se přitom tohoto následku nemůže vyvarovat ani tím, že by přerušil řízení do doby skončení řízení o kasační stížnosti, neboť se nejedná

o předběžnou otázku. Pokud nebude kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, má žalovaný za to, že výše uvedené skutečnosti mohou mít pro žalovaného procesně neřešitelné důsledky, které by mohly způsobit žalovanému nenahraditelnou újmu.

Nejvyšší správní soud z podání žalovaného dovodil, že se obává situace, kdy by bylo jím podané kasační stížnosti vyhověno a rozsudek krajského soudu zrušen, přičemž žalovaný by v mezidobí vydal nové rozhodnutí vázán právním názorem krajského soudu. Nenahraditelnou újmu pak spatřuje v tvrzené neřešitelnosti takové procesní situace a odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím.

Nejvyšší správní soud o návrhu uvážil takto:

Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však na návrh stěžovatele (jímž je v této věci žalovaný) přizná, jsou-li k tomu splněny zákonné předpoklady. Těmi jsou podle § 73 s. ř. s. skutečnost, že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro stěžovatele znamenaly nenahraditelnou újmu, a dále pak to, že přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem.

Účelem odkladného účinku je (podobně, jako je tomu u předběžného opatření) dočasně vymezit právní postavení účastníků řízení. Účastník, který o přiznání odkladného účinku žádá, přitom musí doložit, že následky pravomocného rozhodnutí orgánu veřejné moci by pro něj byly obzvláště neblahé a nevratné: pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci (ať už se jedná o rozhodnutí správního orgánu, nebo soudu) jsou totiž nadána presumpcí správnosti, a nic by tedy zpravidla nemělo stát v cestě jejich výkonu či faktickému naplňování. Odkladný účinek je proto institutem mimořádným.

Z presumované správnosti rozhodnutí orgánů veřejné moci pak rovněž logicky plyne to, že při rozhodování o odkladném účinku soud ani v nejmenším nezvažuje důvodnost či nedůvodnost účastnických námitek ve věci samé, a nepředjímá tak, jak naloží s hlavním návrhem na zrušení rozhodnutí. Takové zvažování by bylo předčasné a také zbytečné: tvrzená újma totiž musí účastníku vznikat – nebo hrozit bezprostředním vznikem – bez ohledu na to, zda soud později jeho hlavnímu návrhu vyhoví či nevyhoví. Jinými slovy, není na místě argumentovat v žádosti o přiznání odkladného účinku tím, co by se mohlo stát, kdyby soud rozhodl o hlavním návrhu právě jedním způsobem; takové tvrzení je hypotetické. Nenahraditelná újma naproti tomu není pouhou hypotézou: musí být zřejmé, že pokud by nebyl žalobě či kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, neodvratně nastane, a nebude možno ji později zhojit, ať už soud rozhodne tak či onak.

Takto ale žalovaný neargumentuje: předestírá pouze, co by se mohlo stát, kdyby Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnosti vyhověl, aniž se čehokoli obává pro případ, že by jeho kasační stížnost úspěšná nebyla. Nenahraditelná újma však není a nemůže být podmíněna úspěchem či neúspěchem účastníka v řízení o hlavním návrhu, a obecněji řečeno ji nelze spojovat s jakýmkoli procesním postupem toho soudu, který má o návrhu na přiznání odkladného účinku rozhodovat. Taková újma musí naopak pramenit z rozhodnutí již vydaného, jehož zrušení je předmětem hlavního návrhu, a nelze za ní považovat hypotetický následek případného řízení o náhradě škody způsobené nezákonným rozhodnutím žalovaného.

Komplikace správního řízení, jíž se dále obává žalovaný, pak není ničím mimořádným: tam, kde lze rozhodnutí správních soudů vydaná v I. instanci podrobovat kasačnímu přezkumu, se naopak jedná o poměrně častou eventualitu. Zrušením rozhodnutí správního orgánu a vrácením věci k dalšímu řízení bez dalšího nehrozí správnímu orgánu nenahraditelná újma (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2003, č. j. 1 Ads 10/2003 - 52, publikované pod č. 46/2004 Sb. NSS); k řešení otázek správního řízení pak institut odkladného účinku zcela jistě neslouží.

Argumentuje-li žalovaný nenahraditelnou újmou, kterou má utrpět některý z účastníků řízení o opravě chyby v katastrálním operátu, pak je tato argumentace nepřipadná. Nenahraditelná újma se zásadně posuzuje ve vztahu k navrhovateli odkladného účinku (zde žalovaný) a nelze do ní promítat případné nesnáze třetích osob. Tyto třetí osoby jsou zohledňovány při posuzování skutečnosti, zda odkladný účinek (jeho přiznání) nenaruší jejich nabytá práva; obráceně však postupovat nelze, tj. není možné podrobit zkoumání, zda třetí osoba utrpí újmu v případě, kdy odkladný účinek přiznán nebude. Tento závěr plyne především z výjimečnosti přiznání odkladného účinku, neboť jinak by byl Nejvyšší správní soud nucen zkoumat, zda není rozhodnutím správního soudu prvního stupně dotčeno právo třetí osoby v každém případě podání kasační stížnosti, která obecně nemá odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud tak neshledal, že by následky rozsudku krajského soudu přivodily žalovanému nenahraditelnou újmu, a návrh na přiznání odkladného účinku zamítl; pro nadbytečnost se pak již nezabýval tím, zda by ve věci byly splněny ostatní zákonné předpoklady ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. nehledě na skutečnost, že žalovaný naplnění těchto předpokladů ve své žádosti o odkladný účinek a jejím doplnění nikterak nezdůvodnil.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. listopadu 2007

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu